

۸ مارس:

"ما انقلاب نکردیم تا به عقب برگردیم"

زهره ستوده - فرانسه

روز ۸ مارس ۱۸۵۷ در امریکا، زنان کارگر نساجی و پارچه بافی نیویورک، برای افزایش دستمزد و پائین آوردن ساعات کار، دست به اعتصاب و تظاهرات عظیمی زدند که با حمله پلیس در هم شکست و شمار زیادی از زنان اعتصابی کشته، زخمی، دستگیر و زندانی شدند. این روز نقطه عطفی در تاریخ مبارزات آزادیخواهانه زنان و مبارزات حق طلبانه آنان در سطح جهان است. حزب سوسیالیست امریکا، در ۲۸ فوریه ۱۹۰۹، یعنی پنجاه و دو سال بعد، برای گرامی داشت این رویداد، مراسمی برگزار کرد و بدین سان مبارزات زنان به حلقه دیگر مبارزات اجتماعی پیوست. صد سال پیش، در اوت ۱۹۱۰، در کنفرانس بین الملل دوم سوسیالیستی زنان، که در شهر کپنهاگ دانمارک با شرکت صد تن از نمایندگان سازمان ها و احزاب زنان از هفده کشور دنیا برگزار شد، "کلارا زتکین"، زن مبارز و انقلابی نامدار و یکی از رهبران حزب سوسیالیست وقت آلمان، تعیین یک روز را بعنوان "روز جهانی زن" و شاخص مبارزات زنان و نمونه ای الهامبخش پیشنهاد کرد. وی قطعنامه ای چهار ماده ای جهت کسب حقوق زنان به کنفرانس ارائه داد که مفاد آن عبارت بودند از:

مبارزه برای حق رأی زنان

مبارزه علیه خطر جنگ

مبارزه برای تأمین حقوق مادران و کودکان

مبارزه علیه تورم و گرانی

این کنفرانس، موفق شد روز ۱۹ مارس را موقتا" به عنوان "روز جهانی زن" برای سال ۱۹۱۱ تصویب کند اما تعیین تاریخ قطعی، به بعد موکول شد و از این تاریخ، جنبش زنان، یکی از جنبش های مهم اجتماعی علیه نظام مرد سالاری و سرمایه داری حاکم بر جهان به شمار می آید. تعیین یک روز بعنوان "روز جهانی زن"، تأکیدی بر جهانی بودن مبارزات زنان و جهانی بودن نظام ستم بر زن است. متعاقب این کنفرانس و بنا بر تصمیم آن، ۱۹ مارس ۱۹۱۱، راهپیمائی قدرتمند زنان در کشور هائی چون اتریش، سوئیس و دانمارک برگزار شد. در اتریش، نیروهای پلیس، در این روز به هزاران تظاهر کننده، حمله کردند.

در سال ۱۹۱۳، دبیرخانه زنان انترناسیونال سوسیالیستی، روز ۸ مارس را به یاد مبارزات زنان نساج در آمریکا به عنوان "روز جهانی زن" تعیین کرد. در این سال بود که زنان بسیاری، از روشنفکر گرفته تا زحمتکش در روسیه تزاری و سراسر اروپا مراسم ۸ مارس را برگزار کردند.

روز ۸ مارس سال ۱۹۱۷، زنان کارگر روس، علیه گرسنگی، جنگ و تزاریسیم و برای صلح و نان، تظاهرات عظیمی به راه انداختند که ادامه آن به اعتصابات کارگری و سرنگونی تزارانجامید.

در سال ۱۹۲۱، بار دیگر، کنفرانس بین الملل سوم زنان سوسیالیست، که در مسکو برگزار شد، روز ۸ مارس را بعنوان "روز جهانی زن" تصویب کرد

گرچه با توسعه صنعتی جهانی و مبارزات مداوم و حق طلبانه، زنان موفق به کسب بسیاری از حقوق قانونی خود شده اند ولی موقعیت آنان همچنان در درجه دوم قرار دارد. از طرف دیگر زنان اولین قربانیان رکود و بحران اقتصادی جوامع پیشرفته و در حال توسعه هستند. در دوران جنگ های توسعه طلبانه و تجاوزگرانه ی مهم نیز، زنان همچون کودکان و سالمندان، در شمار بزرگترین قربانیان جنگ و خرابی های ناشی از آن می باشند. این تناقضات و مصائب، مساله زن را حادتر و مبارزات رهائی بخش زنان را با مسائل پیچیده تر اجتماعی روبرو کرده و تأثیرات مهمی بر مبارزات آنان در سراسر جهان می گذارد.

در ایران، در روز ۸ مارس ۱۳۵۷ (۱۹۷۹)، یعنی سی و یکسال پیش در تهران تظاهراتی با شرکت هزاران زن علیه فرمان حجاب اجباری برگزار شد. این زنان از هر قشر و طبقه، با حجاب و بی حجاب، فقط یک روز پس از فرمان حجاب اجباری خمینی بطور خود انگیخته به خیابان ها ریخته و دست به تظاهرات زدند. زنانی که در دوران انقلاب ضد دیکتاتوری رژیم سلطنتی در سال ۱۳۵۷ حضور داشته و خواهان تحولات اجتماعی و در رأس آن آزادی و برابری زنان با مردان بودند، در راهپیمایی علیه حجاب اجباری، شعارهایی همچون: " آزادی؛ نه شرقی، نه غربی، جهانی است " و " ما انقلاب نکردیم تا به عقب برگردیم " را فریاد می زدند. این تظاهرات مورد تهاجم باند های فاشیستی حزب الهی قرار گرفته و سرکوب شد. راهپیمایی ۸ مارس (۱۹۷۹) ۱۳۵۷، سرآغاز دو قطبی شدن جامعه و تمایز بین مبارزه حق طلبانه و سازشکاری، بین آزادی خواهی زنان و ارتجاع حاکم بود، زیرا فرمان حجاب اجباری، سمبل حاکمیت و قانونی شدن اسلام ارتجاعی و طرح برنامه اجتماعی و فرهنگی روحانیت بود. برنامه ای که در تمام سطوح اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اش، زنجیرهای روابط مرد سالارانه را که بر مبنای قوانین زن ستیز جمهوری اسلامی و متکی بر احکام دینی و فقه شیعه است را تقویت می کرد. قوانینی که در چهارچوب اساسی اش هیچگونه تفسیر و اصلاح جدی را بر نمی تابد.

خواسته ها و مطالبات زنان در این تظاهرات که محرک یک انقلاب اجتماعی بود و تنها با تحولات عمیق اجتماعی نیز می توانست تحقق یابد، تأمین نشد ولی شعله های آن هرگز خاموشی نگرفت و هنوز ادامه دارد و پویایی آن را در مبارزات هشت ماهه اخیر مشاهده می کنیم که در صف اول جنبش، ندا آقا سلطانها و ترانه ها و زنانی قرار دارند که با کوله پشتی پراز سنگ و جان برکف، بدون ترس از زندان، شکنجه و تجاوز و بی واهمه از حمله مزدوران رژیم، در خیابانها با مشت های گره کرده در برابر نیروهای سرکوب گر رژیم قرار گرفته اند.

امسال در شرایطی به استقبال ۸ مارس، "روز جهانی زن" می رویم که مردم پس از تحمل سی و یکسال استبداد و سرکوب بخصوص تحقیر زنان، برای نابودی رژیم اسلامی به پا خاسته اند. آیا این زنان و دختران جسور، با خواسته های مشخص خود یعنی لغو حجاب اجباری، لغو قوانین زن ستیز و لغو سنگسار به نبردهای خیابانی خود تداوم خواهند بخشید؟ آیا می توان با طرح مطالبات و خواسته های پایه ای زنان، شکوفائی و پویائی این جنبش عظیم مردمی را تضمین کرد؟

مارس ۲۰۱۰ - اسفند ۱۳۸۸